

Talabalarda estetik madaniyatni shakllantirishda badiiy pedagogikaning o`rni

Ashurova Malika

Qo`qon davlat universiteti

70110101Pedagogika nazariyasi va tarixi mutaxassisligi

Annotatsiya. Mazkur maqolada oliy ta'lim muassasalari talabalarida estetik madaniyatni shakllantirishda badiiy pedagogikaning o`rni va ahamiyati ilmiy-nazariy jihatdan tahlil etilgan. Unda estetik madaniyatning mazmun-mohiyati, uning talaba shaxsining ma'naviy kamoloti, badiiy-estetik tafakkuri, ijodiy qobiliyati va dunyoqarashini rivojlantirishdagi ahamiyati yoritilgan. Shuningdek, badiiy pedagogikaning ta'lim-tarbiya jarayonidagi imkoniyatlari, san'at vositalari orqali talabalarda go'zallikni anglash, estetik qadriyatlarni qadrlash, milliy madaniy merosga hurmat bilan munosabatda bo'lish kabi fazilatlarni rivojlantirish masalalari ko'rib chiqilgan. Maqolada O'zbekiston Respublikasining 2022–2026-yillarga mo'ljallangan Yangi O'zbekiston taraqqiyot strategiyasida belgilangan madaniyat va san'atni rivojlantirish, aholining badiiy-estetik didini yuksaltirishga oid vazifalar bilan talabalarda estetik madaniyatni shakllantirish jarayoni o'rtasidagi uzviy bog'liqlik asoslangan. Shu bilan birga, oliy ta'lim jarayonida badiiy pedagogik yondashuvlardan foydalanish, talabalarining ijodiy faolligini oshirish hamda estetik tarbiya samaradorligini ta'minlash bo'yicha ilmiy-amaliy fikr va tavsiyalar ilgari surilgan.

Kalit so'zlar: estetik madaniyat, badiiy pedagogika, talaba, estetik tarbiya, badiiy-estetik did, Taraqqiyot strategiyasi, milliy qadriyatlar, san'at, madaniy meros, ijodiy faoliyat, ma'naviy kamolot, oliy ta'lim.

Bugungi kunda oliy ta'lim tizimida talabalarining nafaqat kasbiy bilim va ko'nikmalarini rivojlantirish, balki ularning ma'naviy dunyosini boyitish, estetik didini shakllantirish hamda san'at va madaniyatga ongli munosabatini rivojlantirish muhim pedagogik vazifalardan biri hisoblanadi. Chunki talabaning har tomonlama kamol topishi uning egallagan bilimlari bilan bir qatorda, atrof-muhitni estetik idrok etishi, go'zallikni anglay olishi, milliy va umuminsoniy qadriyatlarga hurmat bilan munosabatda bo'lishi orqali ham namoyon bo'ladi. Shu jihatdan estetik madaniyat shaxsning ma'naviy kamolotini belgilovchi muhim tarkibiy qismlardan biri sifatida namoyon bo'ladi. Estetik madaniyat deganda insonning borliqdagi go'zallikni idrok etishi, san'at asarlarini tushunishi va baholashi, estetik qadriyatlarni anglashi hamda kundalik faoliyatida estetik mezonlarga amal qilishi bilan bog'liq sifatlar majmui tushuniladi. U insonning estetik bilimi, hissiy munosabati, badiiy tafakkuri, didi va ijodiy faoliyatida o'z ifodasini topadi. Estetik madaniyatga ega bo'lgan talaba san'at asarlarini shunchaki tomosha qilish bilan cheklanmaydi, balki ularning mazmunini anglashga, ularda ifodalangan g'oyalarni tahlil qilishga va o'zining mustaqil estetik munosabatini shakllantirishga intiladi.

Talabalarda estetik madaniyatni shakllantirish uzluksiz va tizimli pedagogik jarayon bo'lib, unda ta'lim mazmuni, tarbiyaviy faoliyat, ijtimoiy muhit va shaxsiy tajriba o'zaro uyg'unlashadi. Mazkur jarayonning samaradorligi talabalarga estetik bilimlarni berish bilangina belgilanmaydi. Bunda ularning olgan bilimlarini amaliy faoliyatda qo'llashi, san'at namunalarini mustaqil tahlil qilishi, go'zallik va xunuklik, uyg'unlik va nomutanosiblik kabi estetik tushunchalarni anglay olishi ham muhim ahamiyatga ega. Demak, estetik madaniyatni shakllantirish bilim, hissiy idrok, qadriyatli munosabat va ijodiy faoliyatning o'zaro birligi asosida amalga oshirilishi lozim.¹

Badiiy pedagogika san'atning tarbiyaviy, rivojlantiruvchi va ma'rifiy imkoniyatlaridan ta'lim-tarbiya jarayonida foydalanishga asoslangan yondashuv sifatida talabalarining estetik madaniyatini shakllantirishda muhim o'rin tutadi. Uning asosiy xususiyati shundaki, talaba san'at asarlari bilan tanishish, ularni tahlil qilish va ijodiy faoliyatda ishtirok etish orqali nafaqat bilim oladi, balki o'zining hissiy dunyosi, estetik qarashlari va shaxsiy munosabatlarini ham rivojlantiradi. Badiiy pedagogikaning ta'lim jarayonidagi imkoniyatlari tasviriylar san'at, musiqa, adabiyot, teatr, xalq amaliy san'ati va boshqa ijodiy faoliyat turlaridan foydalanishda namoyon bo'ladi. Masalan, tasviriylar san'at namunalarini tahlil qilish talabalarda ranglar uyg'unligi, shakl, kompozitsiya va badiiy ifoda vositalarini anglash ko'nikmalarini rivojlantiradi. Musiqa asarlarini tinglash va tahlil qilish esa hissiy idrok, obrazli fikrlash va musiqiy-estetik tushunchalarning boyishiga yordam beradi. Adabiy asarlarni o'rganish orqali talabalar insoniy munosabatlar, ezgulik, adolat, vatanparvarlik va ma'naviy qadriyatlar haqida chuqurroq mushohada yuritish imkoniyatiga ega bo'ladilar. Badiiy pedagogika talabalarni tayyor ma'lumotlarni qabul qiluvchi subyekt sifatida emas, balki faol fikrlovchi, kuzatuvchi, tahlil qiluvchi va ijodkor shaxs sifatida rivojlantirishga xizmat qiladi. Bunda pedagogning vazifasi talabalarga san'at asari haqida tayyor xulosalarni berish bilan cheklanmaydi. U talabalarni mustaqil fikrlashga, o'z qarashlarini asoslashga, boshqa talabalarining fikrlarini tinglashga va san'at asarlarining mazmunini turli nuqtayi nazardan tahlil qilishga yo'naltirishi lozim. Shu sababli oliy ta'lim jarayonida badiiy pedagogik yondashuvlardan foydalanish talabalarining estetik bilimlarini boyitish bilan birga, ularning ijodiy faolligi, mustaqil fikrlashi va madaniy muloqot ko'nikmalarini rivojlantirishga ham imkon yaratadi. Bunday yondashuv talabaning san'atga bo'lgan qiziqishini oshirib, estetik qadriyatlarni kundalik hayotida anglashiga ko'maklashadi.

Badiiy pedagogika san'atning tarbiyaviy, rivojlantiruvchi va ma'rifiy imkoniyatlaridan ta'lim-tarbiya jarayonida foydalanishga asoslangan yondashuv sifatida talabalarining estetik madaniyatini shakllantirishda muhim o'rin tutadi. Uning asosiy xususiyati shundaki, talaba san'at asarlari bilan tanishish, ularni tahlil qilish va ijodiy faoliyatda ishtirok etish orqali nafaqat bilim oladi, balki o'zining hissiy dunyosi, estetik qarashlari va shaxsiy munosabatlarini ham rivojlantiradi. Badiiy pedagogikaning ta'lim jarayonidagi imkoniyatlari tasviriylar san'at, musiqa, adabiyot, teatr, xalq amaliy san'ati va boshqa ijodiy faoliyat turlaridan foydalanishda namoyon

¹ 1. Akramjanova Z. Q. Talabalar estetik madaniyatini rivojlantirishda badiiy pedagogika imkoniyatlaridan foydalanishning nazariy asoslari. — «Maktabgacha va maktab ta'limi» jurnali, 2025, 3-son, 8–12-betlar.

bo'lad. Masalan, tasviriy san'at namunalarini tahlil qilish talabalarda ranglar uyg'unligi, shakl, kompozitsiya va badiiy ifoda vositalarini anglash ko'nikmalarini rivojlantiradi. Musiqa asarlarini tinglash va tahlil qilish esa hissiy idrok, obrazli fikrlash va musiqiy-estetik tushunchalarning boyishiga yordam beradi. Adabiy asarlarni o'rganish orqali talabalar insoniy munosabatlar, ezgulik, adolat, vatanparvarlik va ma'naviy qadriyatlar haqida chuqurroq mushohada yuritish imkoniyatiga ega bo'ladilar. Badiiy pedagogika talabalarni tayyor ma'lumotlarni qabul qiluvchi subyekt sifatida emas, balki faol fikrlovchi, kuzatuvchi, tahlil qiluvchi va ijodkor shaxs sifatida rivojlantirishga xizmat qiladi. Bunda pedagogning vazifasi talabalarga san'at asari haqida tayyor xulosalarni berish bilan cheklanmaydi. U talabalarni mustaqil fikrlashga, o'z qarashlarini asoslashga, boshqa talabalarning fikrlarini tinglashga va san'at asarlarining mazmunini turli nuqtayi nazardan tahlil qilishga yo'naltirishi lozim. Shu sababli oliy ta'lim jarayonida badiiy pedagogik yondashuvlardan foydalanish talabalarning estetik bilimlarini boyitish bilan birga, ularning ijodiy faolligi, mustaqil fikrlashi va madaniy muloqot ko'nikmalarini rivojlantirishga ham imkon yaratadi. Bunday yondashuv talabaning san'atga bo'lgan qiziqishini oshirib, estetik qadriyatlarni kundalik hayotida anglashiga ko'maklashadi.² Taraqqiyot strategiyasida badiiy-estetik madaniyatni rivojlantirish masalalari O'zbekistonda yoshlarning ma'naviy kamolotini ta'minlash, madaniyat va san'atni rivojlantirish hamda aholining badiiy-estetik didini yuksaltirish davlat siyosatining muhim yo'nalishlaridan hisoblanadi. Mazkur vazifalar 2022–2026-yillarga mo'ljallangan Yangi O'zbekistonning taraqqiyot strategiyasida ham o'z ifodasini topgan. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2022-yil 28-yanvardagi PF-60-son Farmoni bilan tasdiqlangan ushbu strategiyada ma'naviy taraqqiyotni ta'minlash, madaniyat va san'at sohalarini rivojlantirishga alohida e'tibor qaratilgan.³ Mazkur maqsadlar talabalarda estetik madaniyatni shakllantirish masalasi bilan bevosita bog'liq. Chunki aholining badiiy-estetik didini yuksaltirish faqat san'at muassasalari faoliyatini rivojlantirish bilan cheklanmaydi. Bu jarayonda oliy ta'lim muassasalari ham muhim o'rin egallaydi. Talabalarni milliy san'at namunalari bilan tanishtirish, ularda madaniy merosga hurmatni shakllantirish, ijodiy faoliyatga jalb etish va san'at asarlarini tahlil qilish ko'nikmalarini rivojlantirish strategiyada belgilangan maqsadlarning ta'lim-tarbiya jarayonidagi amaliy ifodasi sifatida qaralishi mumkin.

Taraqqiyot strategiyasining mazkur yo'nalishlarini amalga oshirishda badiiy pedagogika muhim vosita bo'lib xizmat qiladi. Masalan, oliy ta'lim muassasalarida milliy rassomlar ijodiga bag'ishlangan mashg'ulotlar, amaliy san'at ko'rgazmalari, adabiy-badiiy kechalar, teatr tomoshalari tahlili va muzeylarga ma'rifiy tashriflarni tashkil etish talabalarning milliy madaniyat haqidagi bilimlarini kengaytiradi. Bunday tadbirlar talabalarda san'atga qiziqish uyg'otish bilan birga, milliy madaniy merosni asrash va kelajak avlodlarga yetkazish mas'uliyatini ham rivojlantiradi.

² 2. Zaretdinov K. K. Talabalarda musiqiy-estetik madaniyatni rivojlantirishning pedagogik shart-sharoitlari. — «San'at va madaniyat axborotnomasi», 2024, 2-son.

³ 3. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2022-yil 28-yanvardagi PF-60-son Farmoni. 2022–2026-yillarga mo'ljallangan Yangi O'zbekistonning taraqqiyot strategiyasi to'g'risida. 75- va 76-maqsadlar. Rasmiy hujjat

Shunday qilib, Taraqqiyot strategiyasida belgilangan badiiy-estetik didni yuksaltirish va madaniyat hamda san'atni rivojlantirish vazifalari talabalarda estetik madaniyatni shakllantirishning muhim ijtimoiy-siyosiy asoslaridan biri hisoblanadi. Ushbu vazifalarni oliy ta'lim amaliyoti bilan uyg'unlashtirish badiiy pedagogikaning ahamiyatini yanada oshiradi.

Talabalarda estetik madaniyatni shakllantirishning samarali pedagogik usullari Talabalarda estetik madaniyatni shakllantirish samaradorligi ta'lim jarayonida qo'llaniladigan metodlar, vositalar va pedagogik shart-sharoitlarga bog'liq. Mazkur jarayonda talabalarning yoshi, qiziqishlari, mavjud bilimlari va ijodiy imkoniyatlarini hisobga olish zarur. Chunki estetik tarbiya majburiy ma'lumotlarni o'zlashtirish bilangina emas, balki talabaning san'at bilan bevosita muloqot qilishi, his etishi va mustaqil xulosa chiqarishi orqali ham rivojlanadi. Birinchidan, san'at asarlarini tahlil qilish metodidan foydalanish muhim ahamiyatga ega. Bunda talabalarga tasviriy san'at asarlari, musiqa namunalari, adabiy parchalar yoki teatr sahnalari taqdim etiladi. Ular asarning mazmuni, badiiy ifoda vositalari, muallifning g'oyasi va asarda aks etgan estetik qadriyatlarni tahlil qiladilar. Mazkur metod talabalarning kuzatuvchanligi, mustaqil fikrlashi va estetik baholash qobiliyatini rivojlantiradi. Ikkinchidan, ijodiy topshiriqlar va loyihalardan foydalanish talabalarning estetik madaniyatini amaliy faoliyat orqali shakllantirish imkonini beradi.

Xususan, Taraqqiyot strategiyasining 75-maqsadida tasviriy va amaliy san'at hamda dizayn yo'nalishlarini rivojlantirish, aholining badiiy-estetik didini yuksaltirish vazifasi belgilangan. Ushbu maqsad doirasida atoqli o'zbek rassomlari va amaliy san'at ustalarining ijodini targ'ib qilish, milliy san'at namunalarini ommalashtirish hamda badiiy ta'lim sifatini oshirishga qaratilgan vazifalar nazarda tutilgan. Strategiyaning 76-maqsadi esa madaniyat va san'at sohalarini yanada rivojlantirish, madaniyat muassasalari va obyektlarining moddiy-texnik bazasini yaxshilash masalalarini qamrab oladi.⁴

Masalan, milliy amaliy san'at namunalari haqida taqdimot tayyorlash, san'at asariga taqriz yozish, badiiy ko'rgazma tashkil etish yoki muayyan madaniy meros obyektining estetik xususiyatlarini o'rganish kabi topshiriqlar berilishi mumkin. Bunday faoliyat talabalarni mustaqil izlanishga, ma'lumotlarni tahlil qilishga va o'z ijodiy qarashlarini ifodalashga undaydi.

Uchinchidan, interfaol metodlardan foydalanish estetik tarbiya jarayonida talabalarning faolligini oshiradi. Munozara, kichik guruhlarda ishlash, taqdimot, muammoli vaziyatlarni tahlil qilish va ijodiy muhokamalar orqali talabalar turli san'at asarlari yuzasidan o'z fikrlarini bildiradilar. Bunda har bir talabaning fikrini hurmat qilish, turlicha estetik qarashlarning mavjudligini anglash va o'z xulosalarini dalillar bilan asoslashga alohida e'tibor qaratiladi.

To'rtinchidan, milliy madaniy meros namunalaridan foydalanish talabalarda milliy o'zlikni anglash va madaniy qadriyatlarga hurmatni rivojlantiradi. O'zbek xalqining musiqa san'ati, maqom, xalq amaliy san'ati, me'moriy yodgorliklari, adabiy merosi va an'anaviy hunarmandchilik namunalari yoshlarning estetik dunyoqarashini

⁴ 4. Jo'rayeva M. Talabalarning estetik madaniyatini rivojlantirish sifatleri va badiiy madaniyati. — Modern Science and Research, 2025, 4-jild, 5-son, 1587–1592-betlar.

boyitishda muhim manba hisoblanadi. Ushbu namunalarni o'rganish orqali talabalar milliy madaniyatning o'ziga xos jihatlarini anglaydilar va uni zamonaviy hayot bilan bog'lash imkoniyatiga ega bo'ladilar.

Beshinchidan, muzeylar, teatrlar va san'at ko'rgazmalariga tashriflarni ta'lim jarayoni bilan uyg'unlashtirish nazariy bilimlarni amaliy tajriba bilan boyitadi. Bunda tashrifning o'zi bilan cheklanmasdan, oldindan tayyorgarlik ko'rish, kuzatuvlar olib borish va tashrifdan keyin tahliliy muhokama tashkil etish lozim. Bu talabalarga san'at asarlarini chuqurroq tushunish, madaniy muassasalar faoliyati bilan tanishish va o'zlarining estetik qarashlarini rivojlantirish imkonini beradi.

Mazkur metodlarni o'zaro uyg'unlashtirib qo'llash talabalarda estetik madaniyatni shakllantirish jarayonini izchil tashkil etishga yordam beradi. Bunda pedagog talabalarning ijodiy faolligini qo'llab-quvvatlashi, mustaqil fikrlashiga sharoit yaratishi va estetik tajribasini boyitishga yo'naltirishi zarur.⁴ Badiiy pedagogika asosida estetik madaniyatni shakllantirishning pedagogik imkoniyatlari

Badiiy pedagogikaning muhim imkoniyatlaridan biri shundaki, u ta'lim va tarbiya jarayonini talabaning hissiy, intellektual va ijodiy rivojlanishi bilan bog'laydi. San'at asarlari orqali talaba inson kechinmalari, ijtimoiy munosabatlar, tarixiy voqealar va ma'naviy qadriyatlarni chuqurroq anglash imkoniyatiga ega bo'ladi. Bu esa uning nafaqat estetik didini, balki boshqalarni tushunish, o'z fikrini ifodalash va madaniy muloqotga kirishish qobiliyatlarini ham rivojlantirishi mumkin. Badiiy pedagogika asosida tashkil etilgan mashg'ulotlarda talabalarning shaxsiy tajribasiga tayanish muhimdir. Masalan, muayyan san'at asarini muhokama qilishda talabalar asarning o'zida qanday taassurot uyg'otganini, qaysi jihatlar e'tiborini tortganini va nima sababdan shunday xulosaga kelganini izohlashlari mumkin. Bu jarayonda yagona tayyor javobni qabul qilishdan ko'ra, fikrni asoslash va san'at asarini mazmunan anglash ustuvor bo'lishi kerak.

Shuningdek, badiiy pedagogika talabalarning ijodiy salohiyatini namoyon etish uchun qulay sharoit yaratadi. Ijodiy loyihalar, badiiy taqdimotlar, sahnalashtirish, tasviriy topshiriqlar va madaniy tadbirlar orqali talabalar o'z qobiliyatlarini namoyon etadilar. Bunday faoliyatlarda qatnashish ularga jamoada ishlash, vazifalarni taqsimlash, o'z fikrini himoya qilish va boshqalarning ijodiy ishlariga hurmat bilan munosabatda bo'lishni o'rgatadi.

Biroq badiiy pedagogikaning samaradorligi faqat tadbirlar soni yoki ijodiy topshiriqlarning ko'pligi bilan belgilanmaydi. Muhimi, har bir faoliyatning aniq pedagogik maqsadga yo'naltirilishi, talabalarning faol ishtiroki ta'minlanishi va olingan tajribaning tahlil qilinishidir.

Shu sababli estetik madaniyatni shakllantirish jarayonida talabalarning san'atga qiziqishi, asarlarni tahlil qilish qobiliyati, estetik qadriyatlarga munosabati va ijodiy faolligidagi o'zgarishlarni muntazam kuzatib borish maqsadga muvofiq. Umuman olganda, badiiy pedagogika oliy ta'limda estetik tarbiyani mazmunan boyitish, talabalarning ijodiy imkoniyatlarini rivojlantirish va ularning milliy hamda umuminsoniy madaniy qadriyatlarga munosabatini mustahkamlash uchun muhim

pedagogik imkoniyatlarga ega. Uni ta'lim jarayoniga maqsadli va tizimli ravishda tatbiq etish estetik madaniyatni shakllantirish samaradorligini oshirishga xizmat qiladi.

Xulosa qilib aytganda, talabalarda estetik madaniyatni shakllantirish oliy ta'lim tizimining muhim pedagogik vazifalaridan biri bo'lib, u yoshlarning ma'naviy kamoloti, badiiy-estetik tafakkuri va ijodiy salohiyatini rivojlantirishda alohida ahamiyat kasb etadi. Estetik madaniyat insonning borliqdagi go'zallikni anglashiga, san'at asarlarini tushunishi va baholashiga, milliy hamda umuminsoniy qadriyatlarga hurmat bilan munosabatda bo'lishiga xizmat qiladi. Shu bois oliy ta'lim jarayonida talabalarning estetik bilimlarini boyitish bilan bir qatorda, ularning estetik qarashlari va amaliy ko'nikmalarini rivojlantirishga ham e'tibor qaratish zarur. Tadqiqot mavzusi yuzasidan olib borilgan tahlillar shuni ko'rsatadiki, badiiy pedagogika talabalarda estetik madaniyatni shakllantirishning samarali pedagogik imkoniyatlariga ega. San'at asarlarini tahlil qilish, musiqa va adabiyot namunalarini o'rganish, tasviriy san'at bilan tanishish, ijodiy topshiriqlarni bajarish hamda madaniy-ma'rifiy tadbirlarda ishtirok etish talabalarning estetik didini rivojlantirishga yordam beradi. Bunday faoliyatlar orqali talabalarda mustaqil fikrlash, ijodiy yondashish, san'at asarlarining mazmunini anglash va o'z estetik qarashlarini asoslash ko'nikmalari shakllanadi.

Shuningdek, O'zbekiston Respublikasining 2022–2026-yillarga mo'ljallangan Yangi O'zbekiston taraqqiyot strategiyasida belgilangan madaniyat va san'atni rivojlantirish, aholining badiiy-estetik didini yuksaltirishga qaratilgan vazifalar mazkur yo'nalishning dolzarbligini yanada oshiradi. Ushbu vazifalarni oliy ta'lim tizimida amalga oshirishda badiiy pedagogik yondashuvlardan foydalanish, milliy madaniy meros namunalarini o'rganish va talabalarning ijodiy faolligini qo'llab-quvvatlash muhim ahamiyatga ega.

Maqola doirasidagi tahlillardan kelib chiqib, oliy ta'lim muassasalarida talabalarning estetik madaniyatini shakllantirish uchun san'at va madaniyatga oid mashg'ulotlarni takomillashtirish, muzeylar va san'at ko'rgazmalariga ma'rifiy tashriflarni tashkil etish, milliy san'at namunalari asosida ijodiy loyihalarni amalga oshirish hamda interfaol metodlardan samarali foydalanish maqsadga muvofiq. Shu bilan birga, pedagoglar talabalarning individual qiziqishlari va ijodiy imkoniyatlarini hisobga olgan holda, ularning estetik dunyoqarashini rivojlantirishga xizmat qiluvchi ta'limiy muhitni yaratishlari lozim.

Umuman olganda, badiiy pedagogikani oliy ta'lim jarayoniga maqsadli va tizimli tatbiq etish talabalarda estetik madaniyatni shakllantirish, ularning ma'naviy dunyosini boyitish hamda milliy va umuminsoniy qadriyatlarga hurmat ruhida tarbiyalashning muhim shartlaridan biridir. Bu esa o'z navbatida, estetik didga ega, ijodiy fikrlaydigan, madaniy merosni qadrlaydigan va jamiyat taraqqiyotiga munosib hissa qo'sha oladigan mutaxassislarini tayyorlashga xizmat qiladi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI:

I. Siyosiy-huquqiy hujjatlar va strategiyaga oid adabiyotlar

1. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2022-yil 28-yanvardagi PF-60-son Farmoni. 2022–2026-yillarga mo'ljallangan Yangi O'zbekistonning taraqqiyot

strategiyasi to'g'risida. Mirziyoyev Sh.M. Yangi O'zbekiston strategiyasi. —Toshkent: O'zbekiston, 2021. — 464 b.

2.O'zbekiston Respublikasining 2020-yil 23-sentabrdagi O'RQ-637-son Qonuni. Ta'lim to'g'risida.

3.O'zbekiston Respublikasining 2021-yil 20-yanvardagi O'RQ-668-son Qonuni. Madaniy faoliyat va madaniyat tashkilotlari to'g'risida.

II. Estetik tarbiya va pedagogikaga oid ilmiy adabiyotlar

4.Lixachyov B.T. Теория эстетического воспитания школьников. — Москва: Просвещение, 1985. — 175 с.

5.O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2020-yil 26-maydagi PF-6000-son Farmoni. Madaniyat va san'at sohasining jamiyat hayotidagi o'rni va ta'sirini yanada oshirish chora-tadbirlari to'g'risida.

6.O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2017-yil 17-noyabrdagi PQ-3391-son qarori. O'zbek milliy maqom san'atini yanada rivojlantirish chora-tadbirlari to'g'risida.

III. Elektron manbalar

7.O'zbekiston Respublikasi qonunchilik ma'lumotlari milliy bazasi — LexUZ.

8.O'zbekiston Respublikasi Prezidenti rasmiy veb-sayti — president.uz.